

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ

ΤΟ ΠΕΡΙΔΕΡΑΙΟ ΤΗΣ "ΗΛΕΚΤΡΑΣ",

Το ζήτημα της έρμηνείας της Τραγωδίας είναι στενά συνεισμενόμενο με το ζήτημα της κριτικής των παραστάσεών της. Ένα μεγάλο μέρος της ανευθυνότητας και της ασυδοσίας που δείχνει τη διαχείριση του Αρχαίου Δράματος, συντηρείται από την ανευθυνότητα και την ασυδοσία της αντίθετης κριτικής του. Το "Θέατρο", στην προσπάθειά του να θέσει τα ζητήματα του Αρχαίου Δράματος απ' όλες τις πλευρές — αρχίζοντας από τις μεγαλύτερες πηγές του — εργασιάζει και την Κριτική της Κριτικής με έλεγχο της κριτικής των έφτεταιών παραστάσεων της "Ηλέκτρας". Έπειδή ο χώρος είναι πολύτιμος, περιοριζόμαστε σε μερικά μόνον παραδείγματα, χαρακτηριστικά, όμως, και για το ύφος και για το πνεύμα της κριτικής αυτής.

*

"ΑΥΓΗ" 24 ΙΟΥΝΙΟΥ 1961

Δραματικά... πλαίσια και φινάλε!

Ο κριτικός της "Αύγης", αφού δηλώνει ότι δεν "ενοχλήθηκε" ούτε άντελήφθη και το κοινόν της "πρώτης" να ενοχλείται από την αχαλίνωτη δράση των υποκριτών στην όρχηστρα, άνακεφαλαιώνει τις εντυπώσεις του στο συμπέρασμα ότι η παράσταση "σά σύνολο", έφτασε σε θετικό αποτέλεσμα. Είχε έντονη ύφους και το δραματικό πλαίσιο (;) δονήθηκε από ανθρώπινες φωνές — ήταν ανθρώπινο, προσιτό..."

Το "θετικό" αυτό αποτέλεσμα της παράστασης "σά σύνολο", το εξασφάλισαν, κατά τον ίδιο κριτικό, διάφορες επί μέρους... άποτυχίες, που τις άραδιάζει ο ίδιος:

1) "Ανεπαρκής προετοιμασία των τραγωδιών από το Έθνικό Θέατρο". 2) "Αστάθεια στην άνέλιξη των επεισοδίων, μία άβεβαιότητα που λές και άνέκοπτε έδω κ' εκεί την όρημητική πορεία της τραγωδίας". 3) Άδικαιολόγητη άτονία του Χορού σε κρίσιμες σκηνές. 4) Χαμηλό επίπεδο και διάλυση των "έρωταποκρίσεων" του Χορού "με (;) τους γόους και τους στενωγμούς της Ηλέκτρας". 5) "Άστοχη προσθήκη σωματοφυλακής στον Αίγισθο, που "κυριολεκτικά έξόντωσε, το φινάλε (1)". 6) "Αναπάντεγο ξεφύτρωμα δύο άόπλων για να παραλάβουν την ύδρια ("άδικαιολόγητη επίνηση"). 7) "Έλλειψη "πληρότερης έπεξεργασίας του ρόλου της Ηλέκτρας". 8) Μία "σκηνοθετική κατέβουση" που "θέλησε περισσότερο μία λυρική Ηλέκτρα, και δε φώτισε έξ ίσου τ ό δ ε υ τ ε ρ ο σ κ έ λ ο ς που συνθέτει τη μορφή της ήρωίδας—το τίτινο πάθος για έκδραση". 9) "Υποτονισμός της άπόδοσης της Κιτακιμνήστρας. 10) "Υπερπληθωρισμός του Παιδαγωγού. 11) "Ο Αίγισθος πέφτει "θύμα", όχι του Όρέστη, αλλά "των άπρόσκλητων σωματοφυλάκων" του.

Αυτά, κατά τον κριτικό, δεν έμποδίζουν διόλου να φθάσει, σά "σύνολο", η παράσταση "σε θετικό αποτέλεσμα" και νύχει "έντονη ύφους"! Φαίνεται πως το σύνολο δεν άποτελείται από τά μέρη του και η έντονη του ύφους δεν έξαρτάται από τον σύνδεσμο των ίσοροπημένων στοιχείων του! Άλλωστε, ο κριτικός δίνει ο ίδιος θαυμάσια δείγματα για τó τί έννοει με τη λέξη ύφος: Μιλά για "δραματικό πλαίσιο", που μόνον αυτός έννοει τί σημαίνει για "όρημητική πορεία" της τραγωδίας για "έρωταποκρίσεις" του Χορού "με τους γόους και τους στενωγμούς της Ηλέκτρας", για "φινάλε" της Τραγωδίας για μορφές ήρωιδων που άποτελούνται από δ υ ο σ κ έ λ η, και για "άλλα παρόμοια..."

Ο ίδιος, πάλι, θεωρεί προτερήματα της παράστασης τά ακόλουθα:

1. "Ότι οι ήθοποιοι άφηναν την σκηνή κ' άλώνιζαν στην όρχηστρα, γιατί έτσι άλώνιζε στην όρχηστρα και η Ηλέκτρα και οι

θεαταί "τ' ή νόθαμε πιο κοντά μας". Η πείρα των κηποθεάτρων δεν άφηνει τον κριτικό της "Αύγης" να ύποπτευθεί πως η άπόσταση φέρνει την ήρωίδα πολύ πιο κοντά μας παρά η έγγύτητα: πως οι χώροι του άρχαίου θεάτρου βρίσκονται σ' άπόλυτη άντιστοιχία με την μορφή της Τραγωδίας; και πως το έργο τέχνης σηκώνει κάθε έρμηνεία όταν έρμηνεύεται με συμφωνία και συνέπεια προς την ίδια τη φύση του κι όχι ύπως καπνίσει στον καθένα. Ίδού και δεύτερο, κατά τον κριτικό, προτέρημα της παράστασης:

2. "Ότι περιορίζει τη ρυθμική έκφάνηση και χρησιμοποιεί το τραγούδι σ' έλάχιστα και άπαραίτητα (κατά τη γνώμη του σκηνοθέτη) σημεία. Ο κριτικός συλλαμβάνεται να μην έχει ιδέα π' ά τή φύση και τη λειτουργία των Χορικών, τουλάχιστον στον περισσότερο άπ' όση έχει ο σκηνοθέτης. Το όμαδικό τραγούδι—η γνωστότερη μορφή τραγουδιού—δεν είναι είδος που άκμασε στην άρχαιότητα και στις μέρες μας έχει πεθάνει. Και ό,τι για τον δημιουργό του δράματος είναι τραγούδι, κανείς σήμερα δεν έχει δικαίωμα να το κάνει συνεκφώνηση (όμαδική άπαγγελία) ή κουβεντολόι. Πολύ λιγότερο, να τά θεωρήσει... προτερήματα για την παράσταση μιας τραγωδίας! Άλλ' ίδού και τρίτο, κατά τον κριτή, προτέρημα της παράστασης:

3. Το κράτημα στους ύποκριτές του "εύρους" των τραγικών ήρώων, "άλλά σ' έναν τόνο οικείο, περισσότερο συναισθηματικό". Οι όροι αυτοί είναι άόριστοι και δείχνουν πως ο κριτικός δεν έχει την καθαρότητα της όρωμης σκέψης. Άν μπορεί να βοηθηθεί να ξεκαθαρίσει τις σκέψεις του, άς μάθει ότι, άν με την συναισθηματικότητα έννοει το "παθητικό" ή γενικά το "άνθρώπινο περιεχόμενο", αυτά δεν λείπουν από το "εύρος" των τραγικών ήρώων, για να χρειάζεται να τους το δώσει ο σκηνοθέτης, και πως το μόν "οικείο" καταστρέφει το εύρος τους, το δε "συναισθηματικό", με κάθε άλλη έννοια, καταστρέφει το ήθος τους. Ίδού τέλος και τέταρτο, κατά τον κριτικό, προτέρημα της παράστασης:

4. Πρόκειται για όρισμένες έπίδοσεις των πρωταγωνιστών (που και σ' αυτές άστόσο δεν άναγνωρίζεται καμιά πληρότητα). Άτυχως, ο κριτικός άγνωει πως και ο καλύτερος πρωταγωνιστής έξαρτάται από την διδασκαλία του σκηνοθέτη: πως τόσα και τόσα κενά στην άλλη διδασκαλία έγγυώνται άνάλογα κενά και στη διδασκαλία των πιο προικισμένων πρωταγωνιστών και πως μια αυτόνομη έπίδοση προϋποθέτει μεγάλη δημιουργική δύναμη που, άν ύπηρε, ή θά άποκατέστρεφε με τις άντινομίες που θά γεννούσε την παράσταση ή θά ένέπνευε τον προικισμένο καλλιτέχνη με άρκετο φρόνημα, ώστε να σεβαστεί την τέχνη του και να άποχωρήσει από μία χαλαίνουσα έρμηνεία. Στο έργο τέχνης δεν ύπάρχουν επί μέρους έπιτυχίες. Κι' άν ύπάρξουν, είναι οι καταστρεπτικότεροι παράγοντες για τó όλον.

*

"ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ" 20 ΙΟΥΝΙΟΥ 1961

Και... άγγέλων άνάδοχος!

Ο κριτικός της "Καθημερινής" κάνει μια...έκπληκτική φιλολογική άποκάλυψη. Άνακάλυψε—και καταγράφει—το όνομα του Άγγέλου, που χρησιμοποιεί στον "Ίππόλυτο" του ο Έυριπίδης. Γράφει, λοιπόν στην κριτική της "Ηλέκτρας":

"Η περιγραφή του Σοφοκλή για τόν δ'ήθεν σκοτωμό του Όρέστη "φέρει στο νοΰ τη γνωστότατη και θαυμάσια έπίσης, από τόν Θραμμένη, διήγηση του θανάτου του Ίππόλυτου, στο όμώνυμο έργο του Έυριπίδη".

Βεβαίως, την άφήγηση του θανάτου του Ίππόλυτου, την κάνει ό... άγνωστός όνόματος "άγγελος". Ο Έυριπίδης, στα πρόσωπα του δράματός του, δεν άναφέρει κανέναν Θραμμένη. Ούτε και

κανερίσ άλλος τραγικός, σέ κανένα άλλο δράμα του, χρησιμοποιεί κανέναν Θηραμένη! Ούτε και ήταν δυνατό. Θηραμένης δέν υπάρχει στή πρόσωπα τών μύθων. Είναι όνομα τών Ιστορικών χρόνων. Είναι ήδη γνωστότατος ό πολιτικός Θηραμένης, πού άνδειχθή τήν εποχή του Πελοποννησιακού πολέμου, καταδικάσθη άργότερα σέ θάνατο, και ήπιε τό κέαινο. Άναφέρεται, επίσης, άλλος ένας Θηραμένης, Κείος σοφιστής, άγνωστου εποχής. Πού άνακάλυψε ό άγαθος κριτικός ότι τόν "Άγγελό" του "Ίππόλυτου" τόν λένε Θηραμένη; Μυστήριο. Μάλλον ό άγγελος θά του τό άπεκάλυψε κατ' όναρ!...

Ίδου και δείγματα πλαστικού και γλαφυρού ύφους:

"Ο Σοφοκλής μένει άσπυρό προσκαλλημένος στή οδοαστική δαδομένη του μέθου. Έπιστολή, καί με τόν φίλο τόν Πυλάδη, στίς Μικήες, τού φημιόμένου, έκείθε, όταν ήταν παιδί, από τήν Ήλέκτρα, Όρέστη, άναγγέλλει στήν Κλυταιμνήστρα τού όθων σπασμοσού του γιού της στίς άρματοδρομίες τών Δελφικών Άγώνων ("Ίπίους"), τού ραφιόμει του στήν Ήλέκτρα, πού ήταν σύζυγος τού τού χαμού του, τού θανάτου, τέλος της Κλυταιμνήστρας από τό γού της μέσ στο παλάτι, τήν ώρα πού άποσείαζε ό Αίγισθος, και ή σύζυγος, πού δέν άτελείται, θά άτελεισθεί όμοια, βαστάζοντας και αύτού, δολοφόρος του Άγαμέμνονος και έραστού της Κλυταιμνήστρας και συζύγου της, όταν από τό φόνο του άρροστατήγους τών Άρειών.

...Τρία άγρία) από γυναίκες πού άλληλομισούντα θανάτου, ή Κλυταιμνήστρα και ή Ήλέκτρα, και ένας νέος άντρας, ό Όρέστης πού σπασίει χωρίς κανένα άσταγμα, άπακούστας σέ θέματα τών θεών και γιά νά πάρει τήν άρροστική βασιλεία, έκείνη πού είχε σπασίσει τόν πατέρα του και πού θά τόν έξοσάτσει κι αύτός δέν είχε προσέσει τόν πατέρα ή Ήλέκτρα, παραδίδοντας τού στή χείρα του "παδαγωγού", μένος πιστού στό άλλόθρο, όταν σπασίστανε ό πατέρα τους, και πού μετέφερε τόν Όρέστη σέ σύζυγο μέρος της Φωκίας...

*

"ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ" 20 ΙΟΥΝΙΟΥ 1961

Βωβά, Σχεδόν βωβά και... Άραχναία!

Ό κριτικός της "Ακροπόλεως" άναμέλπει :

Άραιο σπασει άκάνεζε τήν κολίδα του Άσκληπιού, τό δαίμο του παρομένο Σαββίτου και προμύσει τό άρροστικό ήλιοσάκιμα πού άποσείσθη. Από τίς όρες του Άραχναίου καταβάναν πότε-πότε όρες άρροστού άνέμου, έκείνησ τίς ροδούδες με τό πικαλόθρομα λουλούδια κι άναται με σιγή ή πικρή χλόη πού έχει καλλιέργησει σ' άπλωτές βραχίς, προσδίδοντας άμορρής στί έρω τυπία, ή στοιργική μέριμα του Άρροστού Τυφικού. Πολύχρονη άρροστικόσάκιμα είχε κατακαθήσει στίς κηρίδες του άρροστού άνέμου και, με τίς πρώτες νύκτες της άόρτης άρροστας, ένας άπίσμορος γυνώνας άρροστος νά καλή σά νά ζήτοσθε ν' άναγγέλλη πώς θ' άρχιζε ή μεταγωγή.

Είμαι, όμως και άκριβολόγος: " Η κ. Κάκια Παναγιώτου ένσαρκώνει τήν Κλυταιμνήστρα, τή συζυγοκτόνο βασίλισσα, πού ή θεική κατάρα πού βραίνει τόν οίκο τών Άτρείδων κλπ.". Βεβαίως, καμμά θεική κατάρα δέν βραίνει τόν οίκο τών Άτρείδων. Φαίνεται, όμως, πώς ό κριτικός αισθάνεται νά ύπάρχει σ' όσα βλέπει κάποια θεική κατάρα!... " Η κ. Πίτος Καπιτσιάνα, πρώτη κορυφαία, άκόμη και στίς ώρες της σιγής, κάνει αισθητή τήν παρουσία της σάν άρχηγού του χορού". Και πόσες ώρες κατά τήν διάρκεια της παραστάσεως ή κορυφαία του Χορού ύποχρεώθηκε νά κρατήσει σιωπή, δέν μπορούμε νά ξέρουμε. Πραγματικά, όμως, είναι άξιο θαυμασμού ότι κατόρθωνε νά είναι...όρατή και όταν άκόμη σιωπούσε!...

Άλλά ό κριτικός φαίνεται, επί πλέον, και καλά πληροφωρημένος: " Η κ. Τατιάνα Βαρούτη, έχει κάμει τό Χορό τών Α ρ γ ε ι ω ν γ υ ν α ι κ ω ν σπασιδητό σπασιδητό τών ύποκριτών κλπ.". Τί έννοεί με τό "σπασιδητό σπασιδητό"; Μάλλον, ότι ό Χορός "σπασιδητόσταν" με τούς ύποκριτάς όπου και όπως του ύπαγόρευε ή σπασιδησή του! Φαίνεται όμως ότι γνωρίζει και κάτι περισσότερο από τό Σοφοκλή, όταν ήμιλει γιά Χορό Άργείων γυναικών. Διότι ό άείμνηστος έωριζε Χορό έξ επιχωρίων Παρθένων...

Ίδου και κριτική έρμηνευτών:

Η ώρακι νά έπιβλητοσ) κομμοσπασί της κ. Παναγιώτου τήν άναται νά φαντίση σάν άλήθην βασίλισσα, σπασιδημένη νά προστάξη και ν' άκούσται. Μόνον πού ή έρωτική κωλοσπαση πού άναποσείαζε ή καλλιέργησ δυσκολίασ τό θεατή νά τήν παραδεχθή άναται γιά τό άπείσο έγκλημα πού έκανε και γιά τό άπαισώτερο πού ποδεί. Τόν κ. Θάνο Κωστωπόλο, δημοσργικό έρωστικήσ τραγικών όλοων, μένος μένος άποσείσθη ήλικία με τό νεαρό ένδοσική τών έρωστίσ νά είναι ένας ένδοσής Όρέστης. Χρυσόθραξ ή όσα. " Έλλη Βοζουάδου. Η σπαση και σπασιδητόσ άννασαι της άναποσείαται πληρόστατα στίς φυσιογνωμικές άπαισώσεσ του ρόλου σπαση της άδελφής της Ήλέκτρασ πού άπεχίκαται τή βία και βίασικη παρηγοριά στήν έρωστικήσ.

Με τρείς ένθουσιώδεις έπαίνους θέτει έκτός μάχης τρείς ήθοποιούς! Και, βιανοπαιγμένους, συνεχίζει:

...Μία έντεχνήμην παράστασι προσδίδεται έντεχνήμην σπασιδησία. Σοφοκλής της Ήλέκτρας" ό κ.Τάκος Μουζενίδης.Σέ κάποια σπαση όμοια χαροδόν άντεργώσεσ: "Απόσάκιμα λαμπρόστων λογοσφώνων σπασίσταν τόν Αίγισθο όταν πήσανε στή κέκιμα, στέν Άργείου οίκοσ). Αύτοι σέ σπασιδητόσικησ-έρωστικήσ του, άποσείσταν-δέν θά έκαναν σπαση τήν παρηγοριά άπείσται νά τόν ύπακούσσουν, όταν ή ζωή του βράνεται σέ άμοσ κίνηση από τόν Όρέστη; Και ό ένδοσικήσ Όρέστησ δέν

Επεσεν" σ' άποσείσθη τόν Αίγισθο πού άναποσείαζε τού παλατιού-όρος ό φόνοσ του σπασίκαται πριν τελείωσ ή τραγωδία-και νά με μέση στή σπαση, παρηγοστας... τό χειροσφάκιμα του κοισού;

Δέν ύπάρχει άλλη εξήγησ): Φαίνεται ότι ή παρουσίασ ίσχυροσάτης δυνάμεισ Χωροφυλακήσ έκανε τόν Κωστωπόλο νά δειλιάσση στήν έκτέλεση και δευτέρου φόνου.

Άλλ' ύπάρχει και τό "κλόυ". Γράφει ό έντεχνήμην κριτικός: "Ίπυλάδης-ό ρόλος σ χ ε δ ό ν βωβός-ό κ. Παπαδάκης". Άλλά, στήν "Ήλέκτρα" ό Ίπυλάδης είναι βωβό πρόσωπο, πού σημαίνει πώς δέν λέει ούτε μιά λέξη. Για νά χαρακτηρίζεται από τόν κριτικό "σχεδόν βωβό", θά πη πώς ό κ. Παπαδάκης βρήκε τήν εύκαιρία και... πέταξε καμμά κουβέντα!..

*

"ΒΡΑΔΥΝΗ" 19 ΙΟΥΝΙΟΥ 1961

Και ένας... μη μεμφίμορος!

Ό κριτικός της "Βραδυνης" άουσε τούς θεατές νά χειροκροτούν και-σά νά μην παρακολούθησε ποτέ τσίρκο-βρήκε πώς τό χειροκρότημα έββαίλωνε τήν αξία του έργου του Σοφοκλή-"έπικυρώνει πρώτα τή δαιμόνια αξία του έργου"-και έπειτα τήν καλλιτεχνική του άπόδοσση-"ή έκδύλωσε όμοια του κοισού έπιμαρτυρεί κατά δεύτερο λόγο και τήν καλλιτεχνική άπόδοσι του έργου". Από τό χειροκρότημα και μένος-γιατί δέν επικαλείται κανένα άλλο στοιχείο-ή παράστασι ύπέρχε μιά άναντιλογη και άκέραια έπιτυχία. Ό ίδιος-άγνωστας προφανώς τή σημασία της λέξεσ-τίν χαρακτηρίζει... "δ ρ α μ α τ ο υ ρ γ ι κ ή έπιτυχία". Και συνεχίζει:

Τώρα βέβαια αν ήθελε τ'όνα καμείς μεμφίμορος θά μπορούσε νά μέλιση γιά λάθη άναγγέλλας και νά κινή παρατήρησεσ γιά σπασησ προσείσται και σπασιδητόσ άντεργώσεσ-άστοχη και άνακτιολόγησ ή παρουσίασ και ή άπάθεια της κονταρομαχούσεσ σπασιδητοσάκιμασ του Αίγισθού-πού δέν θά έπείρασαν τίχα νά χαρακτηρησθή ως άόρη ή σπασιδησία και έντεχνήμην ή παρουσίασ.δέν θά είχε άδικο. Θά 'μοσείσ σάν πού καλοσθητό τή δέντρα και νά μη βλάση τό δάσος. Βέβαια, μπορεί νά ήθελε καλύτερο σέ ήλικία ήλικίασ ό Όρέστησ. Άλλά παρά τοίτο, ό θείος Κωστωπόλος κριτάρε τό ρόλο του όσασ έπρεπε και άδικοσ πέρη με' σπασησ μέρος από τό χειροσφάκιμα του κοισού. "όσασ και ή Κλυταιμνήστρα νά άναποσείσσε πού μεγίλη, με πού φουαί σπασιδητή φωνή γυναικα, όσασ νά μη άνακοσείσται ή ήλικίασ νά καλοσθητή φουαί τή φουαί πού καλοσθητή φωνή της. Άλλά και ή Κάκια Παναγιώτου τήν άπίσται θηρασιστή ροσισμένη έπίσκληση τών θεών και στή χείρα της κοισού. Μπορεί νά ήταν κίπιασ άρροστος ό λόγος του χορού, αλλά ως σπαση, ό χορός καλόθρομα και άνακτιόθρομα όσασ έπρεπε, άνακοσείσθη άπό σέ προσωπική ήλικία και σέ σπασιδητόσ και σπαση κατάλληλη σπαση ήλικία με άνακτιόθρομα χωρίς νά καλόσται ό λόγος τήν μουσική σπαση.

Μ' άλλα λόγια, τήν έπιτυχία της παράστασεσ, κατά τόν νοήμονα κριτικό, τήν έπέτυχαν:

- 1) Λάθη άναγγέλλας; 2) σπασησ προσώπων και σκηνοθετικές ένέργειες πού δέν θά έπέτρειπαν νά χαρακτηρησθή όρθή ή σκηνοθεσία και έπιτυχημένη ή παράστασι; 3) ή άστοχη και άνακτιολόγησ παρουσίασ και ή άπάθεια της κονταρομαχούσεσ σπασιδητοσάκιμασ του Αίγισθού; 4) ή πολύ προχωρημένη ήλικία του νεαρού Όρέστη; 5) ή φουαίσ σκληρόδα της φωνής της Κλυταιμνήστρας; 6) ό κάπως άψυχοσ λόγος του χορού; και άλλα άσφαλώς, πού ό κριτικός, από φυσικού του μη μεμφίμορος, τά παραβλέπει!...

Προβάλλοντας, όμως, τά ελαττώματα της παράστασεσ γιά ν' άποδείξει και νά έξάρει τήν...τελειότητά της, ό λαμπρός κριτικός βρήκε τήν εύκαιρία νά άναδείξει και τίς άρετέσ τίς δικέσ του:

- 1) "Ότι δέν είναι μεμφίμορος; 2) ότι δέν γνωρίζει πώς τά δέντρα είναι έκείνα πού άποτελοσν τό δάσος; 3) ότι δέν ξέρει πώς ό Χορός δέν έχει π ρ ο σ ω π ι κ ή ήλικία; 4) ότι και άνάγκησ δέν μπορεί νά έξρη πώς πρέπει νά κινείται και ν' άναπτύσσειται ό Χορός; και 5) ότι άγνωσεί πώς ό Χορός μόνο σάν σύνολο νοείται.

Συμπέρασμα: Καλά θά κάνει ό καλόβολοσ κριτικός νά είναι και λίγο "μεμφίμορος". Αν όχι με τούς άλλους, τουλάχιστον με τόν έκυτό του...

*

"ΕΣΤΙΑ" 19 ΙΟΥΝΙΟΥ 1961

Άπό ... Μυκηναϊκής άπόψεωσ

Ό κριτικός της "Εστίας" καταλήγει: "Τά σκηνικά του κ. Κλώνη ύστεροσσαν από άπόψεωσ μυκηναϊκήσ"!...

